

FACTSHEET ARBEIDSMARKTREGIO ZWOLLE

eCommerce & ICT

COLOFON

Uitgave

Etil B.V.

Datum

November 2020

Auteur

Arbeidsmarkt en Onderwijs

Adresgegevens

Etil research group

Arendstraat 10

6135 KT Sittard

Telefoon 043 350 6280

www.etil.nl

arbeidsmarktinzicht@etil.nl

INHOUDSOPGAVE

INLEIDING	4
KENMERKEN WERKENDEN IN ECOMMERCE EN ICT.....	6
ARBEIDSMARKTSPANNING.....	11
SPANNINGSINDICATOR VOOR DE BEROEPEN IN ECOMMERCE EN ICT.....	11
VACATURES	14
DEELNAME OPLEIDINGEN	16
ONBENUT ARBEIDSPOTENTIEEL	18
Appendix A – SBI-subsectoren	21

BELANGRIJKSTE INZICHTEN

- Verkoopmedewerkers detailhandel vormen de grootste beroepsgroep binnen de eCommerce en ICT sector in arbeidsmarktregio Zwolle. Op de tweede en plek staan de vertegenwoordigers en inkopers, en receptionisten en telefonisten.
- Ondanks de coronacrisis wordt de arbeidsmarkt voor de eCommerce en ICT sector in arbeidsmarktregio Zwolle nog steeds gekenmerkt als 'krap'.
- Er is een groter aandeel ZZP'ers en werkenden boven de 65 jaar oud voor deze sector in arbeidsmarktregio Zwolle, vergeleken met Nederland en andere sectoren.
- Het aantal mbo-, hbo- en wo- studenten in voor de sector relevante opleidingen, stijgt sinds 2015.

INLEIDING

In deze factsheet besteden we aandacht aan ontwikkelingen binnen de sector eCommerce & ICT. De werkgelegenheid is in de deelsector eCommerce van 2014 tot en met 2018 met bijna 20% gestegen ¹, terwijl het aantal werkenden in de sector Informatie en Communicatie Technologie met meer dan 30% groeide in deze periode ². Net als bij andere sectoren, zal de coronacrisis deze groei beïnvloeden, maar de effecten variëren per deelsector. eCommerce zal waarschijnlijk profiteren van de crisis, aangezien de coronamaatregelen ervoor gezorgd hebben dat veel mensen aankopen online deden en dit waarschijnlijk blijven doen ^{3 4}. ICT daarentegen, zal naar verwachting de investeringen zien dalen, doordat veel opdrachtgevers in financieel zwaar weer terecht zullen komen naarmate de crisis voortduurt ⁵.

In deze factsheet zien we ook dat het relatief goed gaat met de beroepsgroepen in eCommerce & ICT. De arbeidsmarktspanning is ondanks de coronacrisis nog steeds hoog. Wel is er een daling in het aantal vacatures te zien.

Gezien de plotselinge omslag in de sector als gevolg van het coronavirus, is er grote behoefte aan cijfers én een analyse van de belangrijkste trends en ontwikkelingen die de arbeidsmarkt van eCommerce & ICT beïnvloeden. Actuele, onderbouwde informatie is een absolute voorwaarde om effectief te kunnen reageren en anticiperen. Deze sectorale factsheet levert hieraan een belangrijke bijdrage.

Toelichting factsheet

Het is van belang om te onthouden dat eCommerce & ICT geen standaardsector is binnen de SBI-indeling. Daarom hebben wij deze samengesteld vanuit het laagste niveau van SBI-subsectoren. Welke subsectoren dit zijn, kunt u lezen in appendix A. Daarnaast staat bij grafieken die sectoren of beroepsgroepen omschrijven, dikwijls het label 'Totaal'. Deze categorie omvat alle mogelijke sectoren of beroepsgroepen. In het geval van beroepsgroepen betekent dit dus dat deze categorie niet beperkt is tot de beroepsgroepen die in de grafiek getoond worden.

In deze factsheet komen ontwikkelingen aan bod die te maken hebben met de arbeidsmarkt voor eCommerce & ICT in de arbeidsmarktregio Zwolle. De arbeidsmarktregio Zwolle (13 gemeenten) vormt de kern van de economische regio Zwolle (22 gemeenten) en de resultaten zijn om deze reden in bepaalde mate ook van toepassing op de economische regio Zwolle.

Hoewel deze factsheet al een uitgebreid beeld schetst van de sector, kunt u op onze coronamonitor (www.arbeidsmarktinzicht.nl/coronamonitor) nog meer actuele informatie vinden omtrent de impact van de coronacrisis op sectoren, de regionale economie en -arbeidsmarkt.

¹ Arbeidsmarktregio Zwollecongres 2019, https://regiozwolle.info/wp-content/uploads/2019/12/METR5695_Regio-Zwolle-MONITOR_2019_v6_LOWRES.pdf

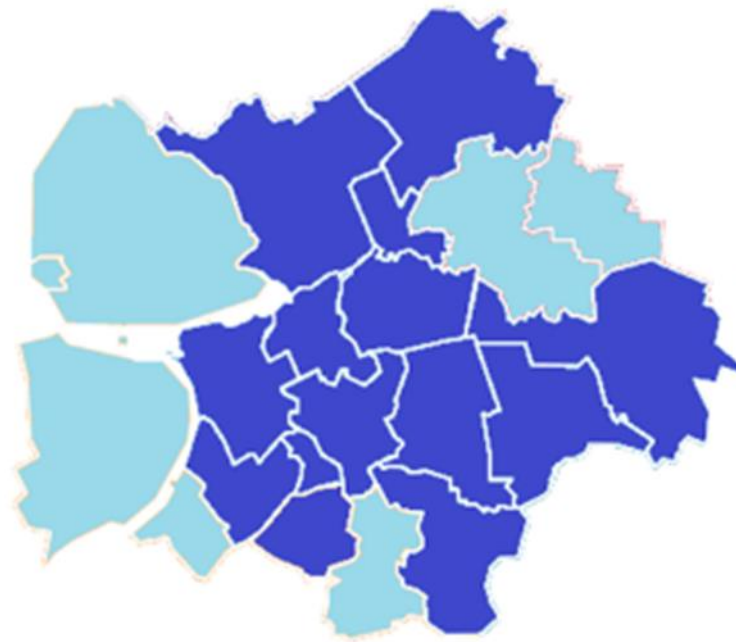
² ArbeidsmarktInZicht, Werkenden naar sector en leeftijd: <https://arbeidsmarktinzicht.nl/content/states>

³ Ecommerce News Nederland, Corona geeft e-commerce blijvende boost: <https://www.ecommercenews.nl/corona-geeft-e-commerce-blijvende-boost/>

⁴ Ecommerce News Nederland, <https://www.ecommercenews.nl/60-shoppagina-shops-ziet-omzet-stijgen-na-corona/>

⁵ Technzine, ICT-sector verwacht grote klap: <https://www.techzine.nl/nieuws/trends/440996/ICT-sector-verwacht-grote-klap-coronacrisis-in-derde-kwartaal/>

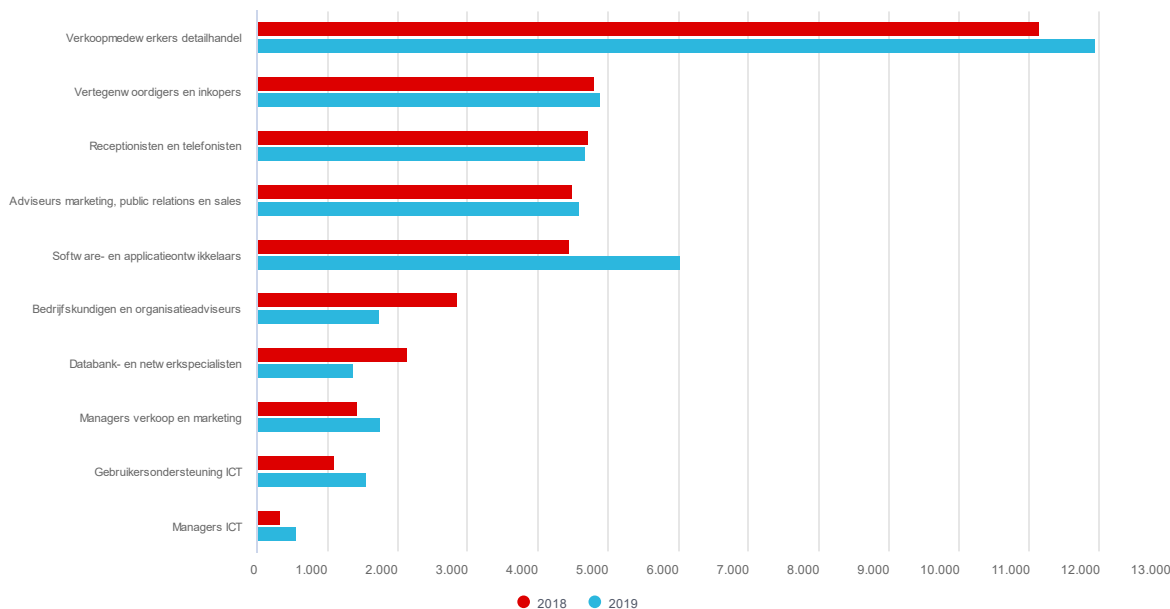
Figuur 1 Arbeidsmarktregio Zwolle (donkerblauw) en economische regio Zwolle, ook bekend als Regio Zwolle (lichtblauw)

KENMERKEN WERKENDEN IN ECOMMERCE EN ICT

Van de werkenden in eCommerce en ICT zijn een aantal kenmerken bekend, zoals beroepsgroep, leeftijdsverdeling, opleidingsniveau en het aantal uren volgens contract. In de figuren 3 t/m 7.2 zullen we voor deze vier kenmerken de actuele stand van zaken, trends en ontwikkelingen bespreken voor arbeidsmarktregio Zwolle in relatie tot het Nederlands gemiddelde.

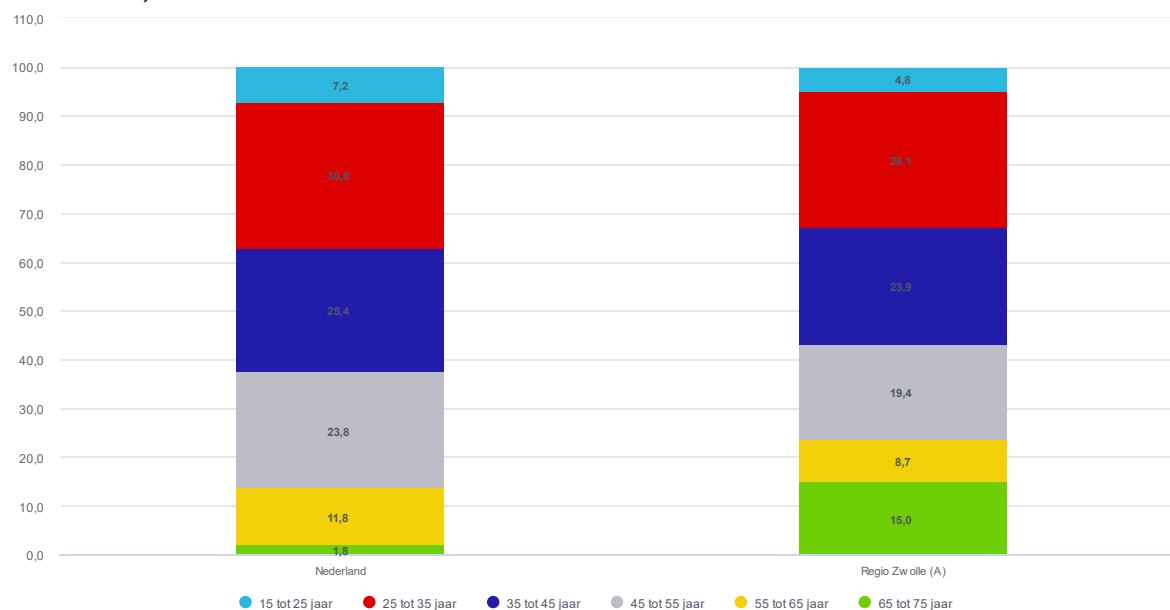
Figuur 2 Werkenden in eCommerce en ICT naar beroepsgroep, arbeidsmarktregio Zwolle

Bron: CBS microdata

Verkoopmedewerkers detailhandel vormen met zo'n 12.000 werkenden de grootste beroepsgroep binnen eCommerce en ICT in arbeidsmarktregio Zwolle. Het aantal werkenden nam t.o.v. 2018 enigszins toe. Op de tweede en plek staan de *vertegenwoordigers en inkopers*, met 5.000 werkenden, en *receptionisten en telefonisten*, met zo'n 5.000 werkenden. Bij deze beroepsgroepen bleef het aantal werkenden zo goed als gelijk. Voor de *bedrijfskundigen en organisatieadviseurs*, en de *databank- en netwerkspecialisten* nam het aantal werkenden af. De grootste stijging in het aantal werkenden vond plaats bij de *software- en applicatieontwikkelaars*.

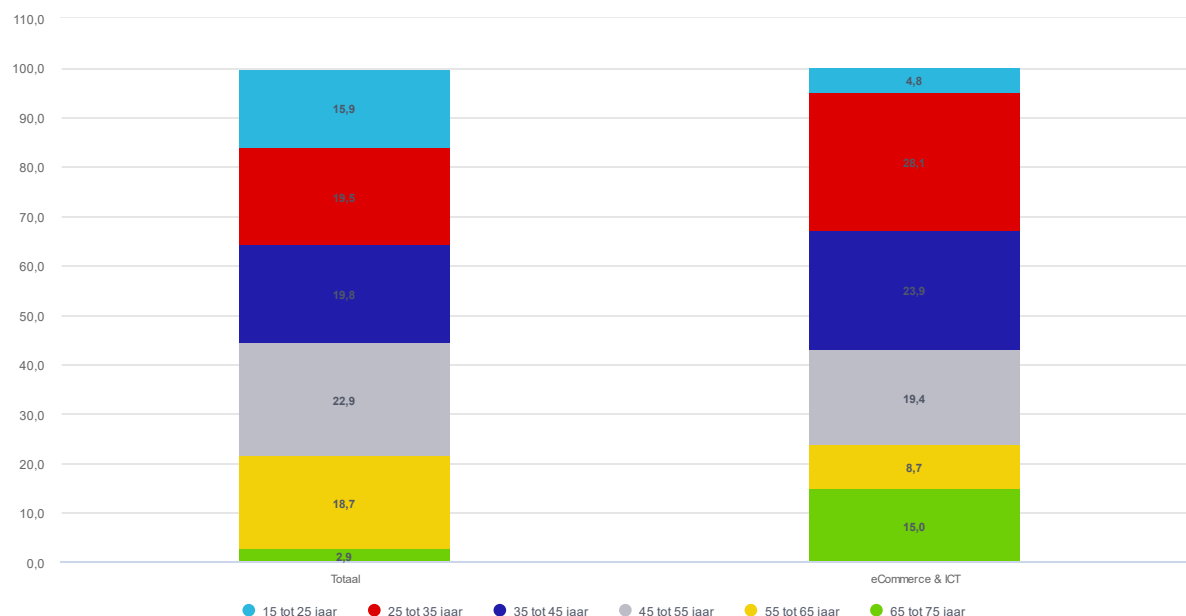
Figuur 3.1 Werkenden in eCommerce en ICT, leeftijd, arbeidsmarktregio Zwolle en Nederland, 2019

Bron: CBS microdata

In vergelijking met Nederland zijn de werkkenden in eCommerce en ICT in arbeidsmarktregio Zwolle relatief vergrijsd. Het aandeel werkkenden ouder dan 65 jaar is in arbeidsmarktregio Zwolle zelfs bijna *zeven* keer zo groot als het aandeel in Nederland. Waar in arbeidsmarktregio Zwolle 43% procent van alle werkkenden in de eCommerce en ICT 45 jaar of ouder is, is dat in Nederland 38%. 24% is ouder dan 55, en maar liefst 15% is ouder dan de traditioneel pensioengerechtigde leeftijd van 65.

Figuur 3.2 Werkenden naar leeftijd, totaal en eCommerce & ICT, 2019

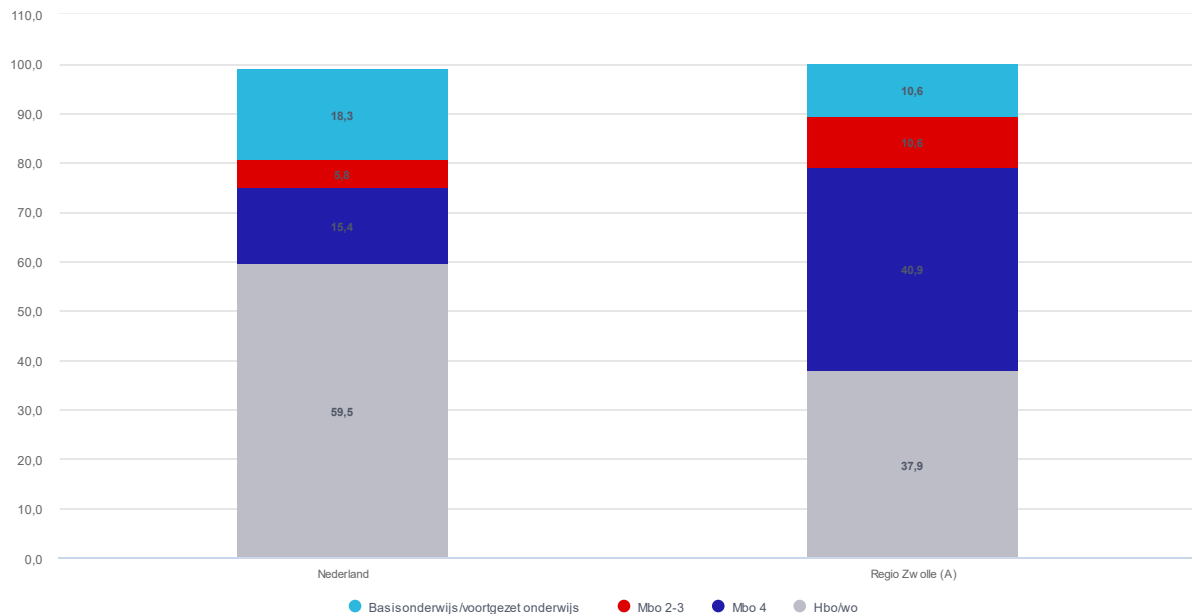

Bron: CBS microdata

Ten opzichte van het totaal van alle sectoren, heeft in arbeidsmarktregio Zwolle de sector eCommerce en ICT een zeer typisch leeftijdsprofiel. De groepen tussen 25 en 45 zijn vrij groot,

net als de groep 65+ers. Slechts 5% van alle werkenden in de sector is jonger dan 25 jaar, terwijl dit gemiddeld 16% is.

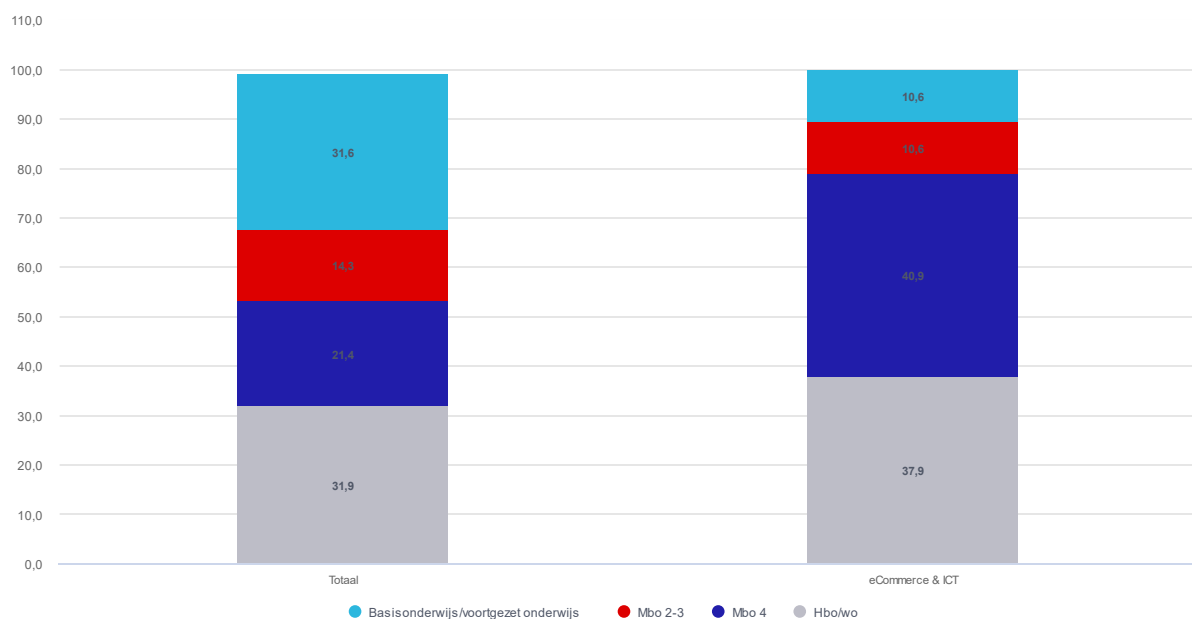
Figuur 4.1 Werkenden in eCommerce en ICT naar opleidingsniveau, arbeidsmarktregio Zwolle en Nederland, 2019

Bron: CBS microdata

Het valt op hoe verschillend de opleidingsachtergrond is in eCommerce en ICT in arbeidsmarktregio Zwolle ten opzichte van Nederland. In vergelijking met Nederland is het aandeel werkenden in eCommerce en ICT zonder startkwalificatie redelijk laag, terwijl het aandeel met een mbo-opleiding relatief zeer hoog is, met een verschil van maar liefst 33 procentpunt. Het aandeel werkenden met een hbo/wo-opleiding is juist relatief klein, met een verschil van 22 procentpunt

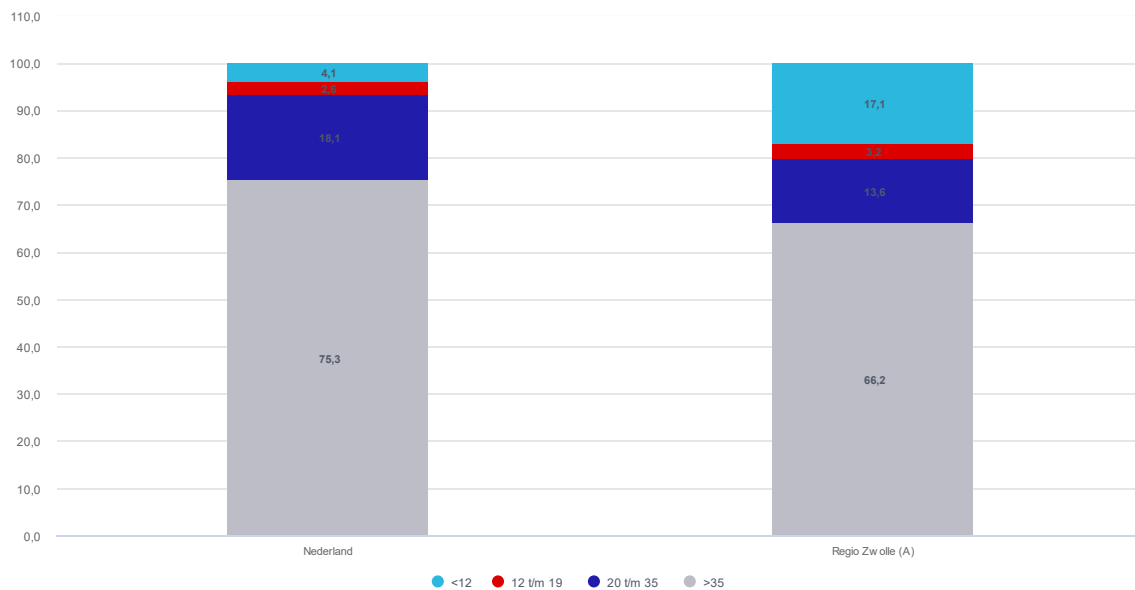
Figuur 4.2 Werkenden naar opleidingsniveau, totaal en eCommerce & ICT, 2019

Bron: CBS microdata

Ook vergeleken andere sectoren is er een laag aandeel werkenden zonder startkwalificatie, en een hoog aandeel werkenden met een mbo-diploma in eCommerce en ICT.

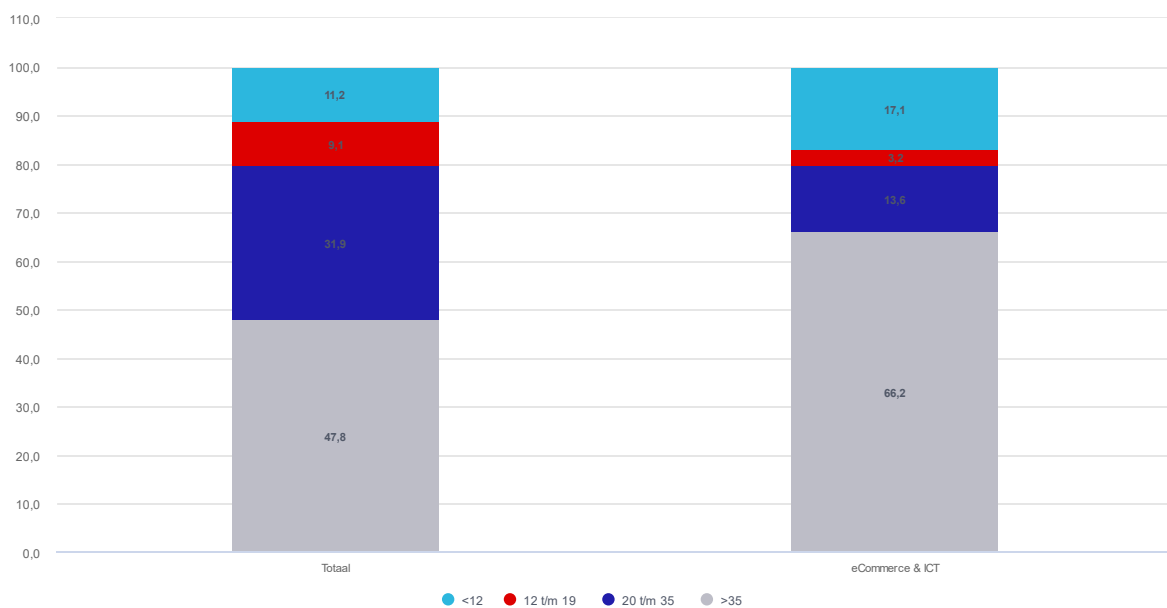
Figuur 5.1 Werkenden in eCommerce en ICT naar dienstverband (uren per week), arbeidsmarktregio Zwolle en Nederland, 2019

Bron: CBS microdata

Als we de verdeling van het aantal werkenden naar dienstverband in arbeidsmarktregio Zwolle vergelijken met Nederland, zien we dat er in arbeidsmarktregio Zwolle in eCommerce en ICT een relatief groot deel minder dan twaalf uur per week werkt. De categorieën 12 t/m 19 uur, 20 t/m 35 uur en meer dan 35 uur zijn juist minder vertegenwoordigd in arbeidsmarktregio Zwolle. Dit kan samenhangen met het grote aandeel werkenden ouder dan 65 jaar, die als bijv. adviseur op projectbasis aanblijven.

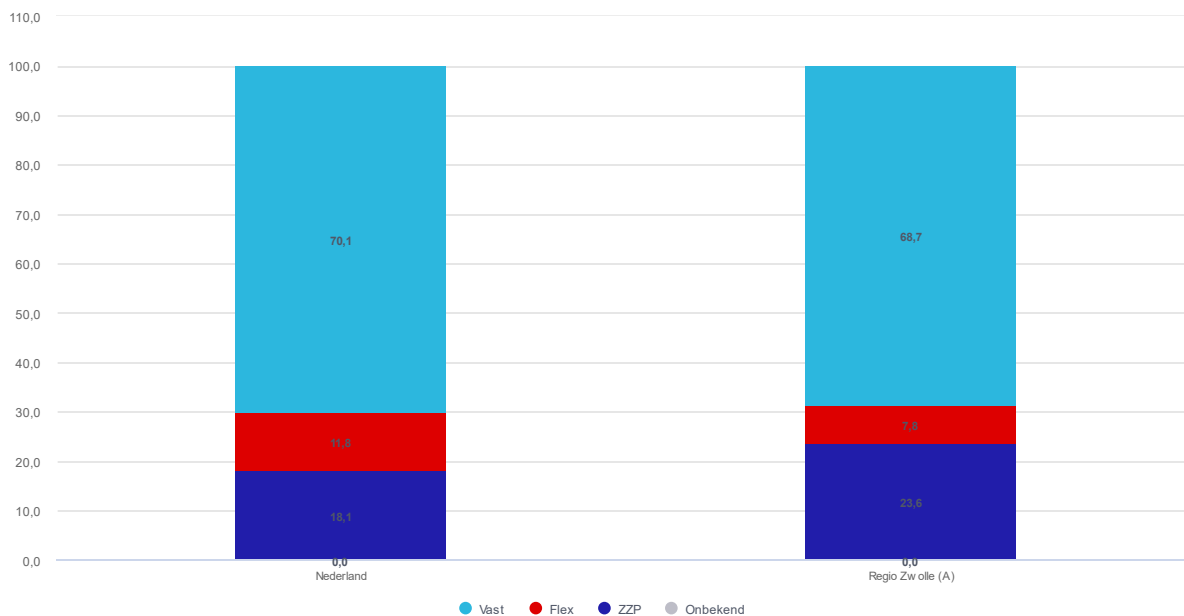
Figuur 5.2 Werkenden naar dienstverband (uren per week), totaal en eCommerce & ICT, 2019

Bron: CBS microdata

Ten opzichte van andere sectoren, komen fulltime dienstverbanden veel vaker voor in de eCommerce en ICT. Dit geldt zowel voor arbeidsmarktregio Zwolle als voor Nederland gemiddeld.

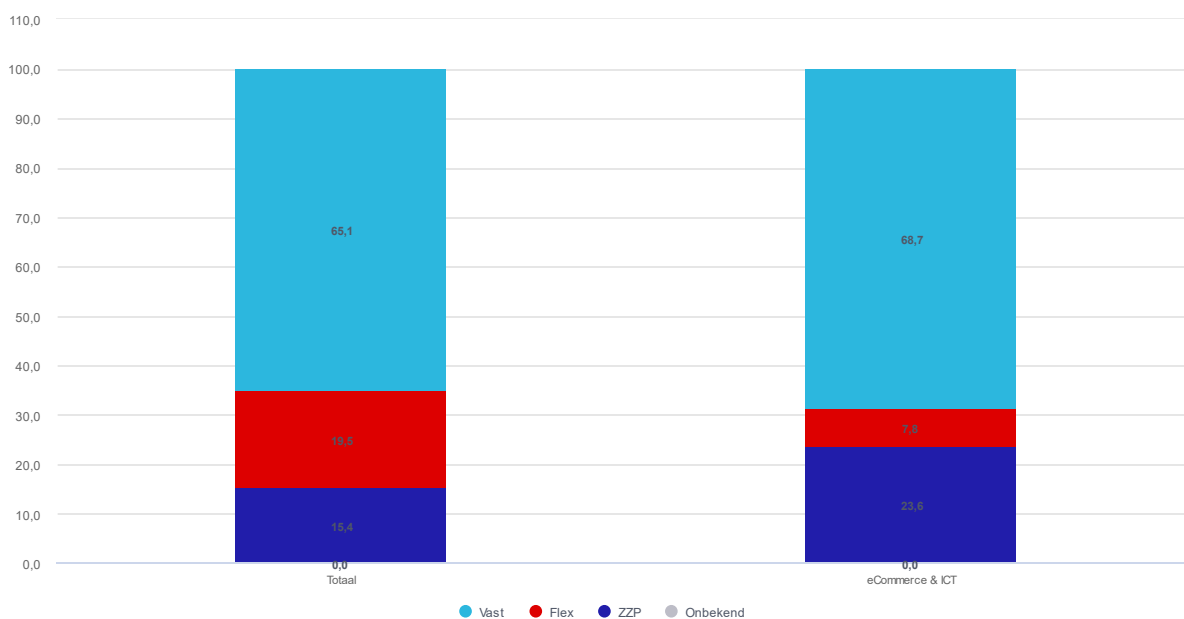
Figuur 6.1 Werkenden in eCommerce en ICT naar type contract, arbeidsmarktregio Zwolle en Nederland, 2019

Bron: CBS microdata

In vergelijking met Nederland zijn er in arbeidsmarktregio Zwolle, in eCommerce en ICT, meer ZZP'ers: 24% ten opzichte van 18% in Nederland. Het aandeel flexibele contracten is met 8% kleiner dan het landelijk gemiddelde van 12%.

Figuur 6.2 Werkenden naar type contract, totaal en eCommerce & ICT, 2019

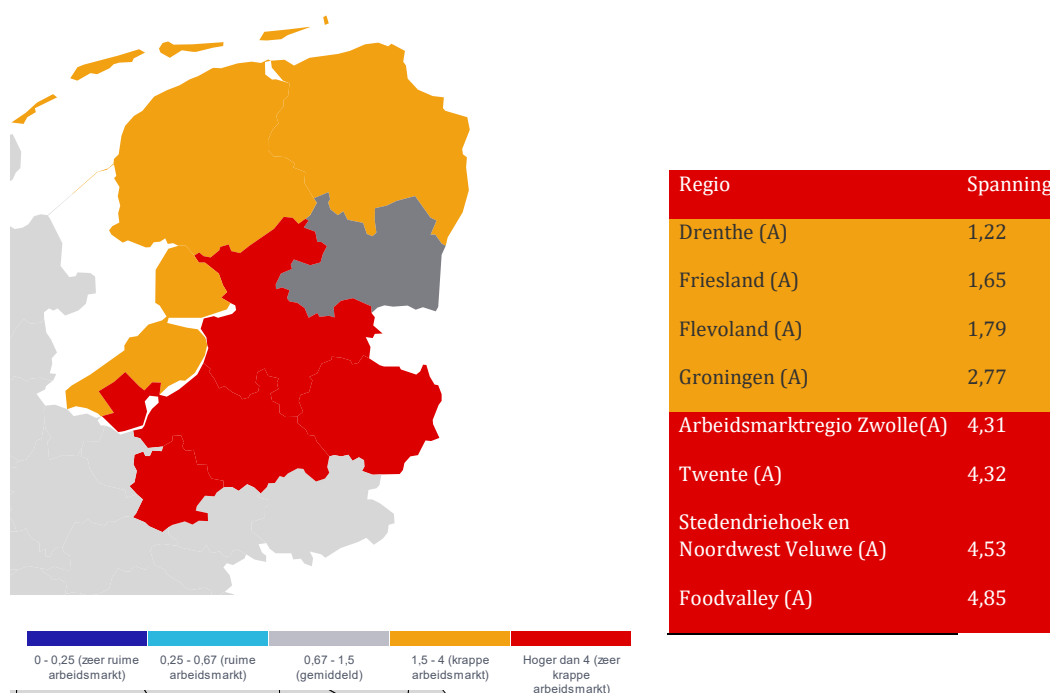
Bron: CBS microdata

In vergelijking met andere sectoren werken er ook meer mensen als ZZP'er voor de sector eCommerce en ICT (24% vs. 15%). Flexibele contracten komen in deze sector een stuk minder voor dan anders sectoren (8% vs. 20%). Het aandeel vaste contracten is ongeveer gelijk.

ARBEIDSMARKTSPANNING

In deze paragraaf beschrijven we de ontwikkeling van de arbeidsmarktspanning naar regio, beroepsklasse en beroepsgroep in eCommerce en ICT. De arbeidsmarkt voor eCommerce en ICT in arbeidsmarktregio Zwolle wordt gekenmerkt als “zeer krap”. Twente, Foodvalley en Stedendriehoek en Noordwest Veluwe kampen eveneens met een zeer krappe arbeidsmarkt. De overige arbeidsmarktregio's hebben een iets ruimere arbeidsmarkt, die gekenmerkt wordt als “krap”⁶.

Figuur 7 Spanningsindicator ICT beroepen, 2020 kwartaal 1

Bron: UWV

SPANNINGSINDICATOR VOOR DE BEROEPEN IN ECOMMERCE EN ICT

Voor een aantal beroepsgroepen geldt dat de arbeidsmarkt in arbeidsmarktregio Zwolle krap is: *Gebruikersondersteuning ICT, Managers ICT, Databank- en netwerkspecialisten en Receptionisten en telefonisten*. Voor de beroepsgroep *Software- en applicatieontwikkelaars* is de arbeidsmarkt in arbeidsmarktregio Zwolle zeer krap. Voor de meeste beroepsgroepen is de krapte op de arbeidsmarkt in arbeidsmarktregio Zwolle vergelijkbaar met die van Nederland. Sinds het eerste kwartaal van 2020 neemt door de coronacrisis voor de meeste beroepsgroepen de krapte over de hele linie echter af.

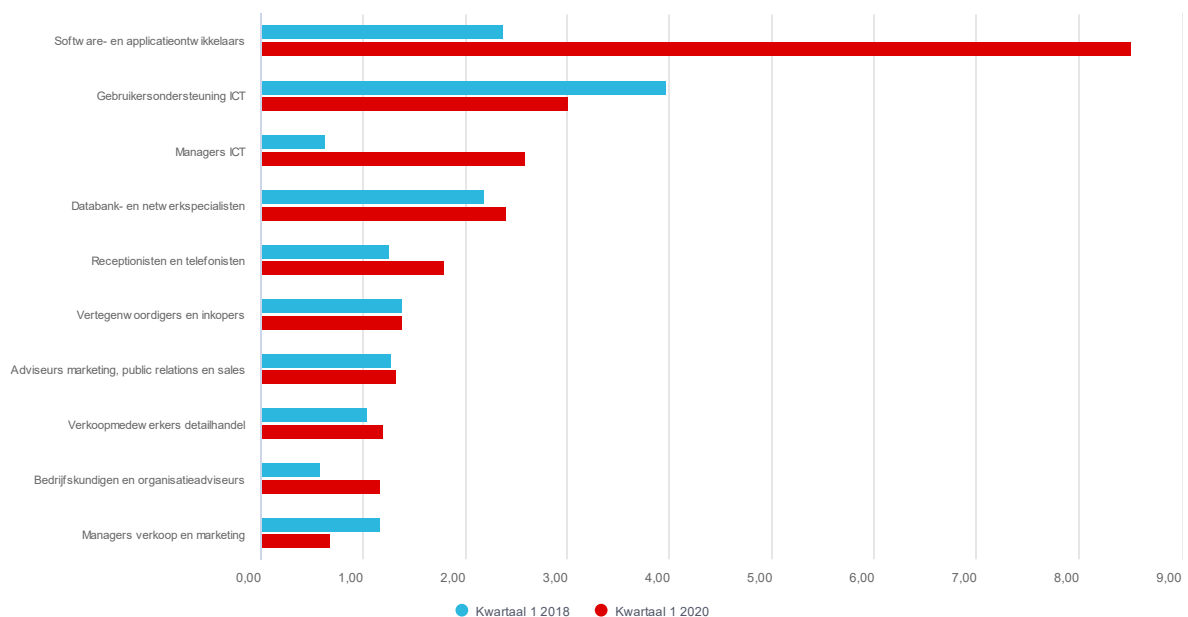
⁶ De spanningsindicator in de visualisaties kan een getal geven tussen 0 en oneindig. Hoe hoger het getal, hoe hoger de spanning op de arbeidsmarkt voor werkgevers. Er wordt uitgegaan van een indeling in vijf categorieën: zeer ruim, ruim, gemiddeld, krap en zeer krap. 0 tot 0,25: zeer ruim, 0,25 tot 0,67: ruim, 0,67 tot 1,5: gemiddeld, 1,5 tot 4,0: krap, 4,0 of meer: zeer krap.

Beroepsgroep

Typering

Software- en applicatieontwikkelaars	Zeer krap
Gebruikersondersteuning ICT	Krap
Managers ICT	Krap
Databank- en netwerkspecialisten	Krap
Receptionisten en telefonisten	Krap
Vertegenwoordigers en inkopers	Gemiddeld
Adviseurs marketing, public relations en sales	Gemiddeld Ruim
Verkoopmedewerkers detailhandel	Gemiddeld
Bedrijfskundigen en organisatieadviseurs	Gemiddeld
Managers verkoop en marketing	Gemiddeld

Figuur 8.1 Spanningsindicator naar beroepsgroep, arbeidsmarktregio Zwolle

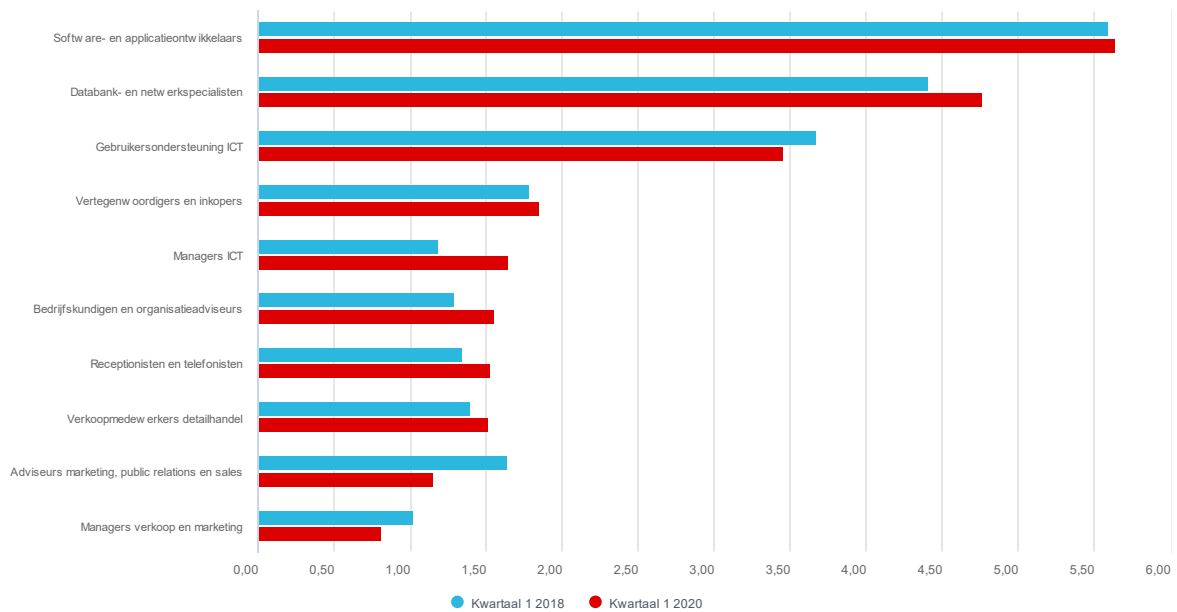

Bron: UWV

In de bovenstaande grafiek zien we een wisselend beeld qua ontwikkelingen van arbeidsmarktspanning. Bij verschillende beroepsgroepen is de arbeidsmarkt tussen het eerste kwartaal van 2018 en 2020 beduidend ruimer geworden, terwijl voor andere beroepsgroepen het tegenovergestelde geldt. Dat gezegd hebbende, is de arbeidsmarktspanning voor veel beroepsgroepen in eCommerce en ICT nog steeds relatief krap in het eerste kwartaal van 2020.

In arbeidsmarktregio Zwolle is voor de beroepsgroepen *software en applicatieontwikkelaars* de spanning op de arbeidsmarkt tussen het eerste kwartaal van 2018 en het eerste kwartaal van 2020 het meest toegenomen. Ook zijn zij het meest gewild. *Managers verkoop en marketing* kennen de meest ruime arbeidsmarkt.

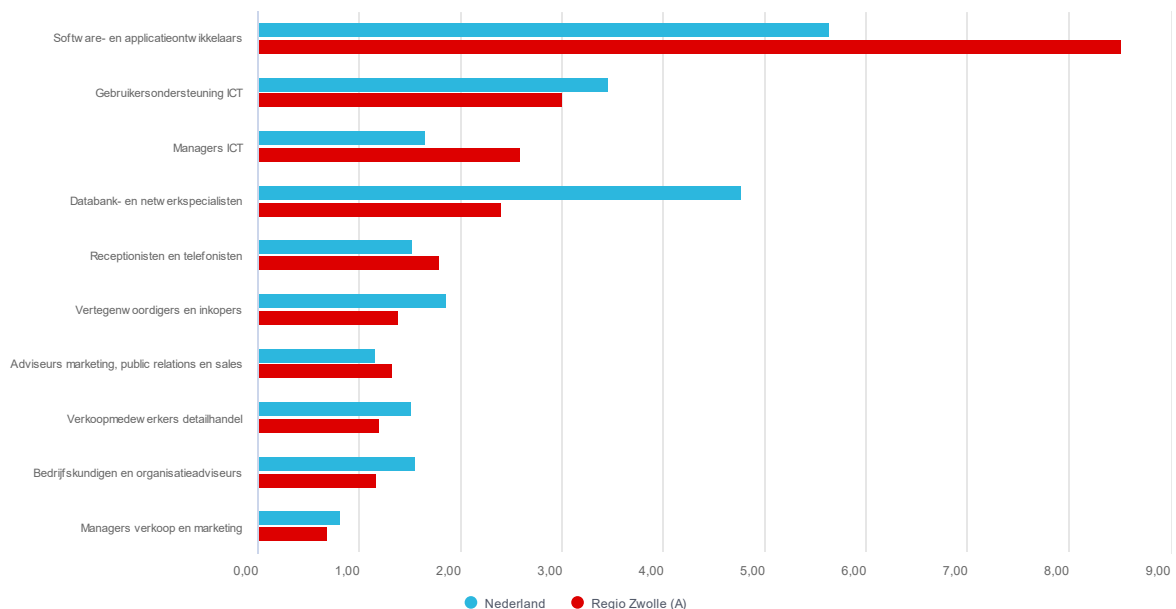
Figuur 8.2 Spanningsindicator naar beroepsgroep, Nederland

Bron: UWV

Op nationaal niveau zien we een soortgelijk beeld, hoewel de verschillen tussen 2018 en 2020 doorgaans minder groot zijn dan in arbeidsmarktregio Zwolle. Dit geldt niet voor *adviseurs marketing, public relations en sales*. Daarvoor geldt zelfs een omgekeerd effect: de arbeidsmarktspanning in Nederland is afgenomen, terwijl deze in arbeidsmarktregio Zwolle in dezelfde tijd is toegenomen.

Figuur 8.3 Spanningsindicator naar beroepsgroep, arbeidsmarktregio Zwolle en Nederland, 2020 kwartaal 1

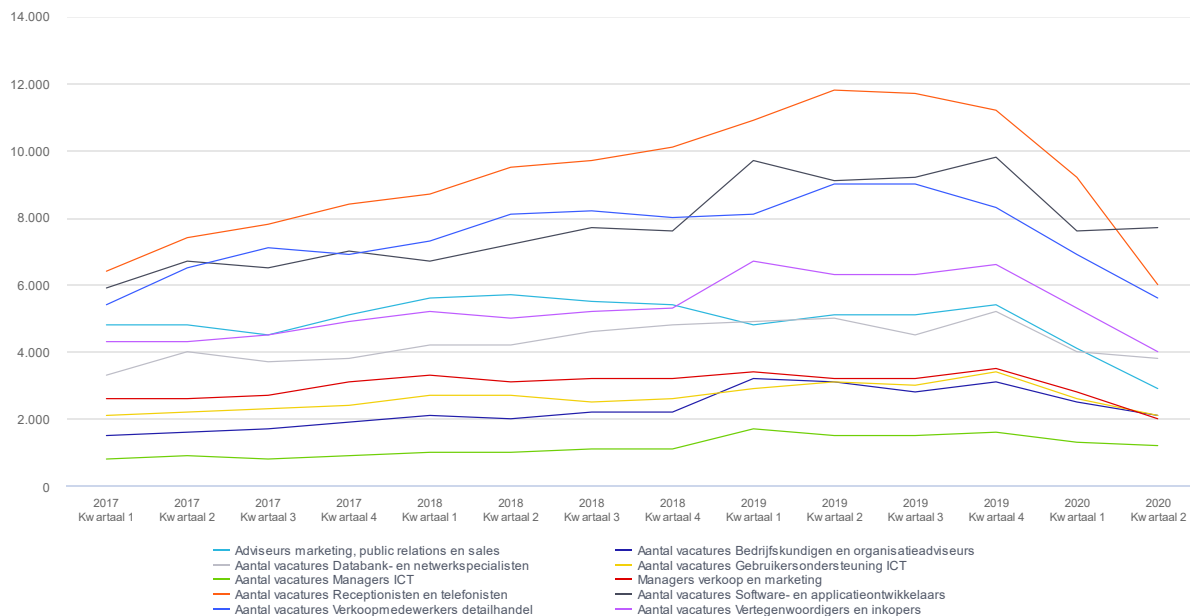

Bron: UWV

VACATURES

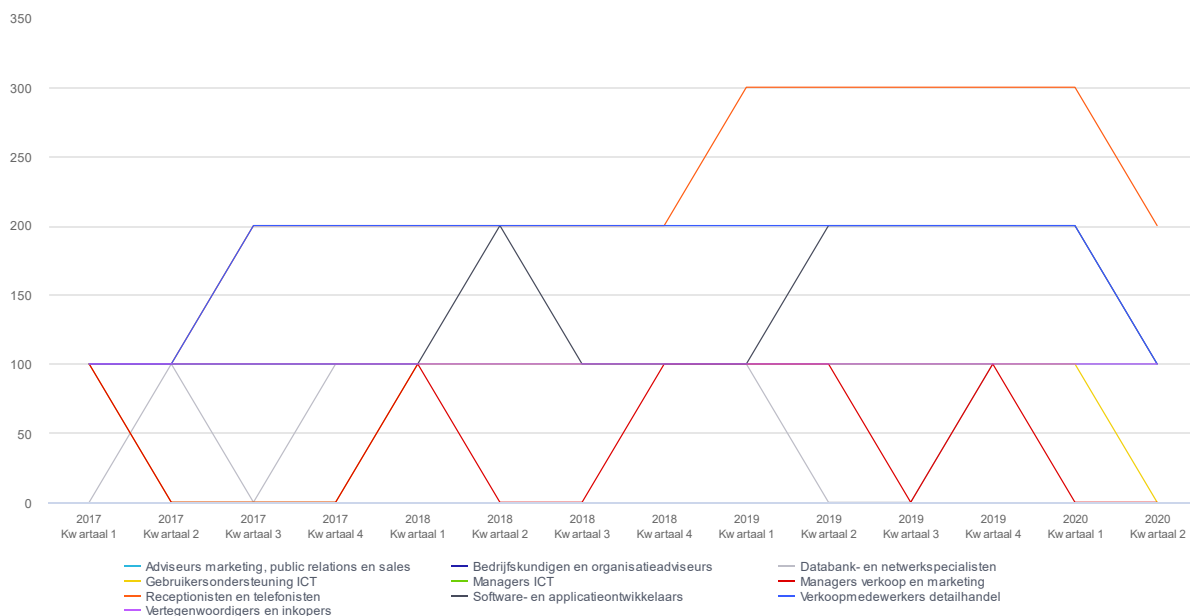
De afgelopen jaren zijn de personeelstekorten in snel tempo toegenomen. De krapte op de arbeidsmarkt houdt tot het vierde kwartaal van 2019 aan, maar neemt als gevolg van de coronacrisis af in het eerste kwartaal van 2020.

Figuur 9.1 Openstaande vacatures in eCommerce en ICT, Nederland

Bron: UWV

Figuur 9.2 Openstaande vacatures in eCommerce en ICT, arbeidsmarktregio Zwolle

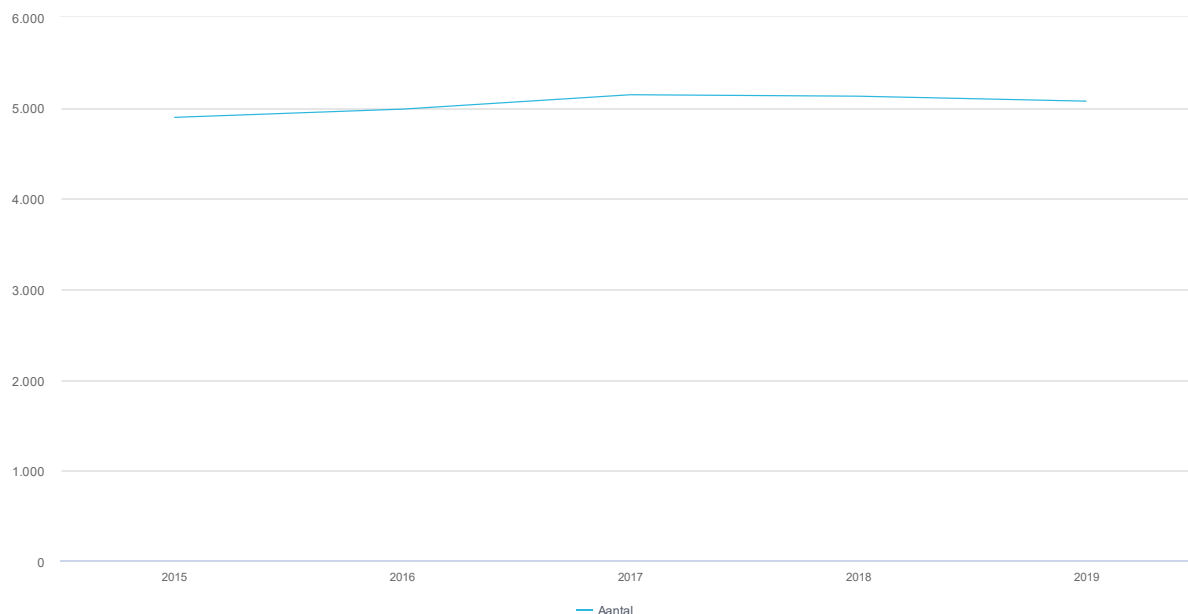
Bron: UWV

Het aantal openstaande vacatures in eCommerce en ICT in Nederland stijgt in het eerste kwartaal van 2019 voor bijna alle beroepsgroepen, maar neemt vervolgens tot het eerste kwartaal van 2020 af.

De meeste vacatures zijn voor *receptionisten en telefonisten*. Voor deze groep is tevens de grootste daling te zien. De minste daling is te zien voor *software- en applicatieontwikkelaars*. De afname van het aantal vacatures vanaf het eerste kwartaal van 2020 wordt vrijwel volledig veroorzaakt door corona, en zichtbaar in vrijwel alle regio's, sectoren en beroepsgroepen. De afname van het aantal vacatures in eCommerce en ICT is relatief bescheiden t.o.v. andere sectoren. Kijk op www.arbeidsmarktinzicht.nl voor de meest actuele trend.

DEELNAME OPLEIDINGEN

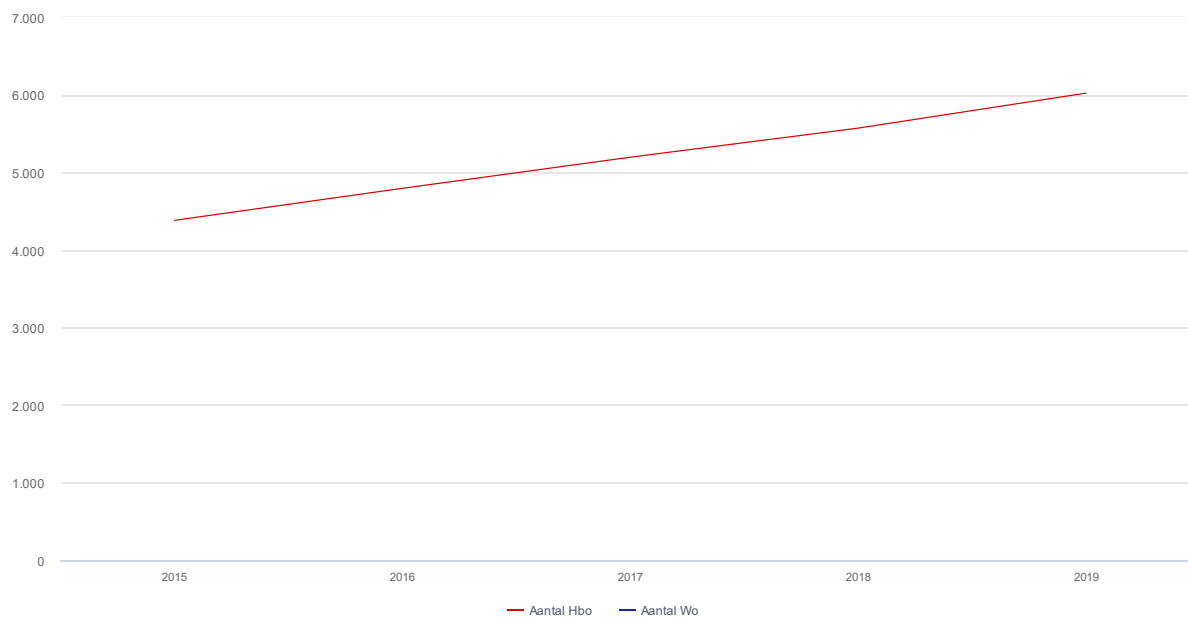
Figuur 10.1 Mbo-studenten in eCommerce en ICT woonachtig in arbeidsmarktregio Zwolle

Bron: BBO-rom (DUO)

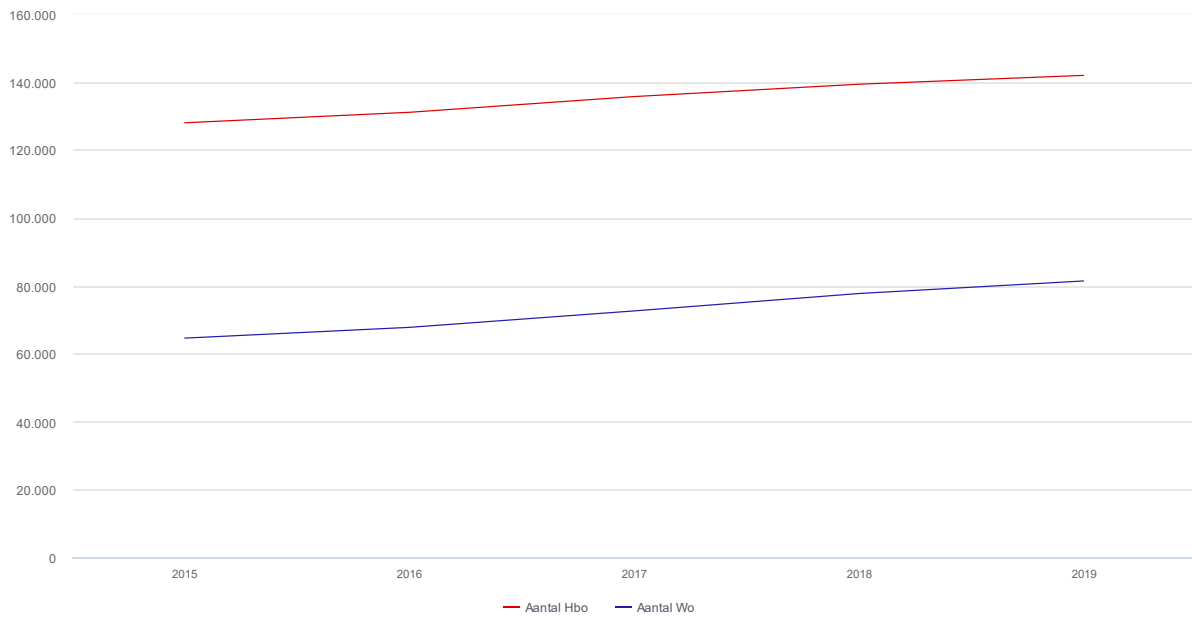
Het totaal aantal mbo-studenten in eCommerce en ICT woonachtig in arbeidsmarktregio Zwolle is tussen 2015 en 2019 iets toegenomen. Deltion college is verreweg de grootste aanbieder van mbo onderwijs in arbeidsmarktregio Zwolle. De meest populaire mbo-opleidingen binnen de sector eCommerce en ICT waren *Mediavormgever*, *Technicus engineering* en *Applicatie- en mediaontwikkelaar*.

Figuur 10.2 Hbo- en wo-studenten in eCommerce en ICT in arbeidsmarktregio Zwolle

Bron: DUO

Figuur 11.3 Hbo- en wo-studenten in eCommerce en ICT in Nederland

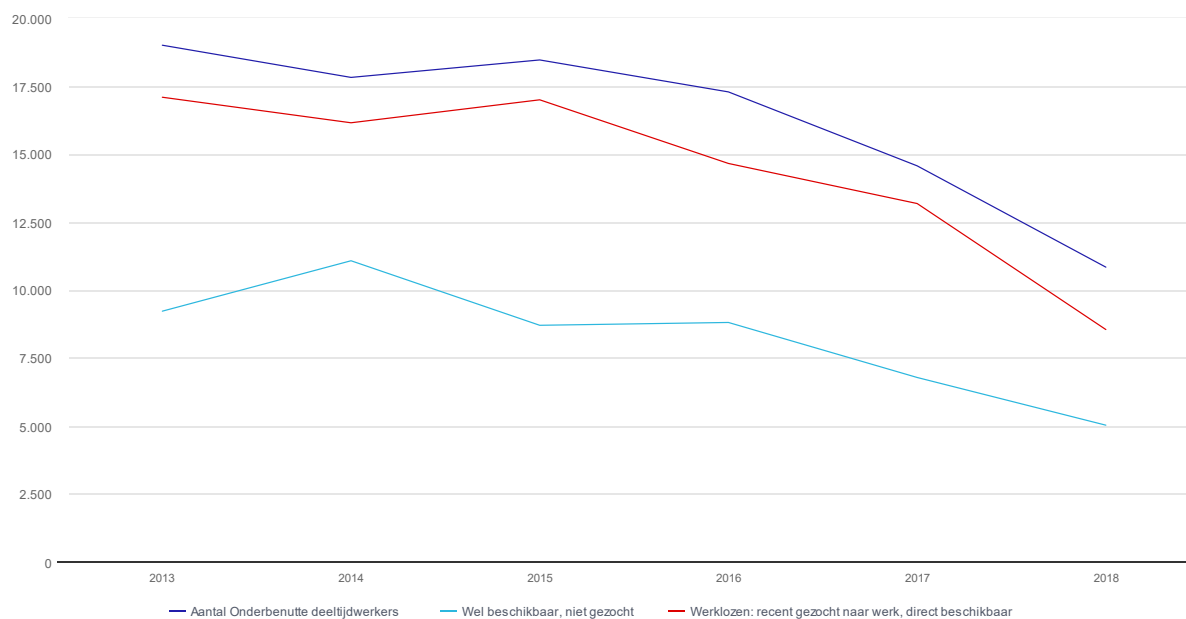

Bron: DUO

Voor het hbo en wo kijken we naar deelnemers op instellingen in arbeidsmarktregio Zwolle en Nederland, niet naar studenten woonachtig in arbeidsmarktregio Zwolle. In arbeidsmarktregio Zwolle wordt er geen wo-opleidingen in eCommerce en ICT aangeboden. Het aantal hbo-studenten nam tussen 2015 en 2019 toe van 4.384 naar 6.024. In heel Nederland is een toename te zien van het aantal studenten in eCommerce en ICT, voor zowel hbo als wo.

ONBENUT ARBEIDSPOTENTIEEL

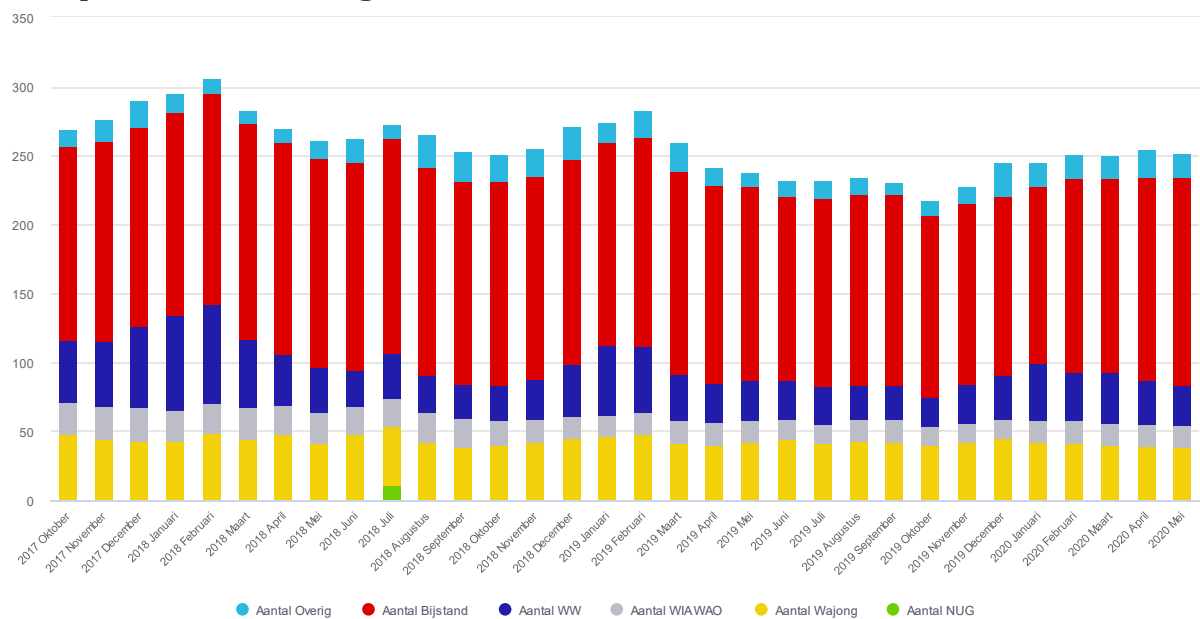
Figuur 12 Personen beschikbaar voor werk, arbeidsmarktregio Zwolle

Bron: CBS microdata

Het aantal mensen in arbeidsmarktregio Zwolle dat beschikbaar is voor werk, neemt sinds 2013 af. Dit geldt met name voor werklozen. Van de personen die geen betaald werk hebben en hiervoor beschikbaar zijn, was in 2018 in arbeidsmarktregio Zwolle 43 procent laag opgeleid, 41 procent middelbaar opgeleid en 16 procent hoogopgeleid. Het is lastig te zeggen hoeveel van deze personen de competenties hebben die nodig zijn om in eCommerce en ICT te kunnen werken. Een dergelijke analyse zou mogelijk zijn met bijvoorbeeld www.skillsinzicht.nl.

Figuur 13 Geregisteerde werkzoekenden zonder dienstverband, met achtergrond in ICT beroepen, arbeidsmarktregio Zwolle

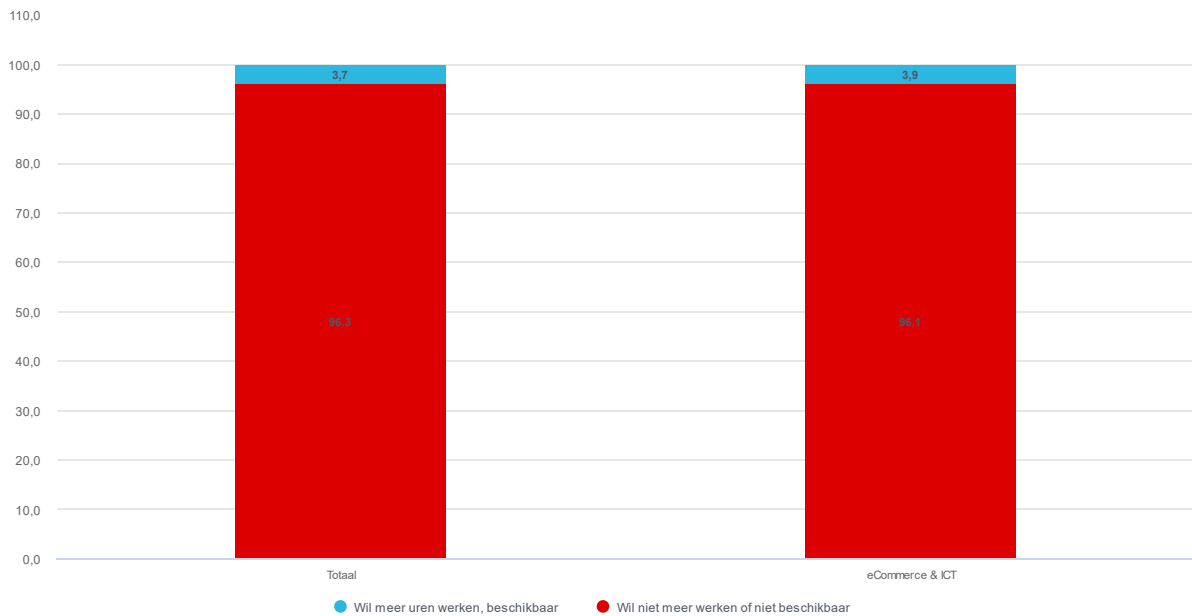
Bron: UWV

In arbeidsmarktregio Zwolle is sinds november 2019 een lichte stijging te zien van het aantal uitkeringen voor mensen met een achtergrond in de ICT beroepen, deze stijging vlakt echter snel af. Hoewel er in de eerste maanden van de coronacrisis geen toename in het aantal uitkeringen te zien is, moet men er rekening mee houden dat dit later in de coronacrisis wel het geval kan zijn. Veel opdrachtgevers van ICT-bedrijven zullen door de crisis namelijk in zwaar weer terechtkomen, waardoor er minder in ICT geïnvesteerd zal worden ⁷. Daarnaast focust deze grafiek zich op de beroepsklasse ‘ICT-beroepen’, maar de sector eCommerce en ICT is breder. In tegenstelling tot ICT, zal het toekomstbeeld voor eCommerce positiever zijn, aangezien de coronamaatregelen ervoor gezorgd hebben dat veel mensen aankopen online deden en dit waarschijnlijk blijven doen ⁸. Hierdoor wordt geen stijging van het aantal uitkeringen in deze subsector verwacht.

⁷ Technzine, ICT-sector verwacht grote klap: <https://www.techzine.nl/nieuws/trends/440996/ICT-sector-verwacht-grote-klap-coronacrisis-in-derde-kwartaal/>

⁸ Ecommerce News Nederland, Corona geeft e-commerce blijvende boost: <https://www.ecommercenews.nl/corona-geeft-e-commerce-blijvende-boost/>

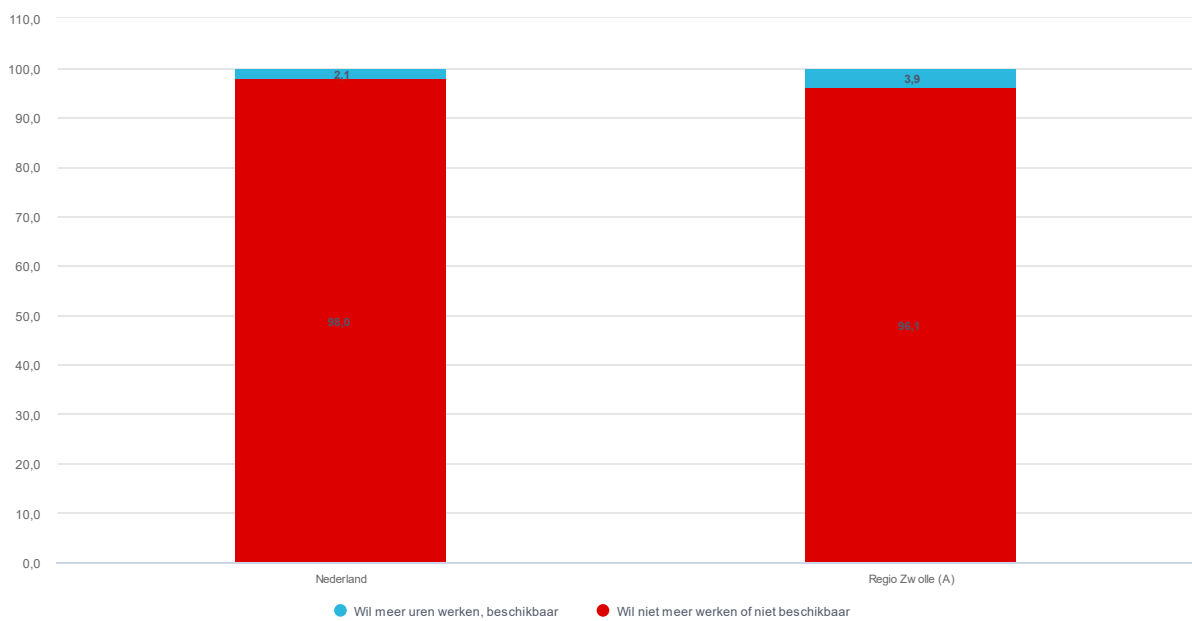
Figuur 14.1 Werkenden, naar wens om meer uren te werken, arbeidsmarktregio Zwolle, totaal en eCommerce & ICT, 2019

Bron: CBS microdata

Er is relatief weinig ruimte om personeelstekorten te verhelpen door bestaande werknemers voor meer uren in te zetten. De meeste werkenden (96%) willen namelijk niet meer uren werken. Dit geldt zowel voor arbeidsmarktregio Zwolle als voor de rest van Nederland, en voor eCommerce en ICT en de totale economie.

Figuur 14.2 Werkenden in eCommerce en ICT, naar wens om meer uren te werken, Nederland en arbeidsmarktregio Zwolle, 2019

Bron: CBS microdata

Appendix A – SBI-subsectoren

<i>Subsectornaam</i>	<i>SBI-code</i>
Detailhandel via postorder en internet in boeken, tijdschriften, cd's, dvd's	47913
Detailhandel via postorder en internet in voedingsmiddelen en drogisterijwaren	47911
Detailhandel via postorder en internet in een algemeen assortiment non-food	47919
Detailhandel via postorder en internet in consumentenelektronica	47912
Detailhandel via postorder en internet in huis- en tuinartikelen	47915
Detailhandel via postorder en internet in kleding en modeartikelen	47914
Detailhandel via postorder en internet in overige non-food	47918
Detailhandel via postorder en internet in vrijetijdsartikelen	47916
Databanken	5812
Uitgeverijen van computerspellen	5821
Overige uitgeverijen van software	5829
Ontwikkelen, produceren en uitgeven van software	6201
Advisering en ondersteuning op het gebied van informatietechnologie	6202
Beheer van computerfaciliteiten	6203
Overige dienstverlenende activiteiten op het gebied van informatietechnologie	6209
Gegevensverwerking, webhosting en aanverwante activiteiten	6311
Webportals	6312
Reparatie van computers en randapparatuur	9511
Reparatie van communicatieapparatuur	9512
Groothandel in computers, randapparatuur en software	4651
Groothandel in elektronische en telecommunicatieapparatuur en bijbehorende onderdelen	4652
Winkels in computers, randapparatuur en software	4741
Winkels in telecommunicatieapparatuur	4742
Draadgebonden telecommunicatie	6110
Draadloze telecommunicatie	6120
Telecommunicatie via satelliet	6130
Overige telecommunicatie	6190
Vervaardiging van elektronische componenten	2611
Vervaardiging van elektronische printplaten	2612
Vervaardiging van computers en randapparatuur	2620
Vervaardiging van communicatieapparatuur	2630
Vervaardiging van consumentenelektronica	2640
Vervaardiging van informatiedragers	2680

ETIL RESEARCH GROUP

ArbeidsmarktInZicht.nl